

Finanční politika

7. 3. 2012

Osnova

1. Hospodářská politika
2. Finanční politika
3. Měnová politika
4. Devizová politika
5. Rozpočtová politika
6. Daňová politika

1. Hospodářská politika

- ▶ cílevědomé ovlivňování ekonomických procesů státem

Členění hospodářské politiky

2. Finanční politika

- ▶ cílevědomé ovlivňování ekonomických procesů tvorbou, rozdělováním a užitím peněžních fondů
- ▶ jako teorie = finanční věda
- ▶ jako praxe = finanční právo

3. Měnová politika

- ▶ cílevědomé ovlivňování ekonomických procesů rozšiřováním či brzděním emise peněžní masy

- A. Měna
- B. Peníze
- C. Peněžní masa
- D. Měnová jednotka
- E. Nástroje měnové politiky

A. Měna

- ▶ státem upravený druh peněz
- ▶ měnová suverenita

- ▶ znaky
  - stanovená státem
  - skutečný platební prostředek
  - všeobecný platební prostředek
  - ukládací prostředek

B. Peníze

- ▶ zvláštní druh univerzálního zboží
- ▶ funkce peněz
  - obecný denominátor hodnoty
  - všeobecný prostředek směny
  - všeobecný prostředek plateb a převodů kapitálu
  - prostředek uchování hodnoty

C. Peněžní masa - základní členění

zákonná platidla

žirální peníze

směnky

cenné papíry s krátkou lhůtou splatnosti
znějící na řad

C. Peněžní masa – jiné členění

M1

• úzké peníze

M2

• střední peníze

M3

• široké peníze

D. Měnová jednotka

- ▶ § 13 zákona o České národní bance
- ▶ nominální hodnota stanovena
  - pevně
  - pohyblivě
  - volně

E. Emise peněžní masy

Úvěrová

1)
Neúvěrová

2)
Rozpočtově
úvěrová

3)
Obchodně
úvěrová

4) Bankovně úvěrová

Klasická

Moderní

1) Neúvěřová emise

- ▶ ražba plnohodnotných mincí
- ▶ mincovní číslo
  - britské:
    - 1 trojská unce (31,1 g) = 3 libry 17 šilinků a 10,5 pence
  - americké:
    - 1 trojská unce = 20,67 USD (35 USD)
- ▶ Greshamův zákon

2) Rozpočtově úvěrová emise

- ▶ emise státovek a státních pokladničních poukázek
- ▶ nucený oběh
- ▶ zásada „kupec poslední instance“

3) Obchodně úvěrová emise

- ▶ vystavování cizích směnek převoditelných rubopisem
  - trasant (výstavce)
  - trasát (dlužník)
  - remitent (příjemce)

4) Bankovně úvěrová emise

- ▶ emise bankovek či žirálních peněz

- a) klasická
- b) moderní

a) Klasická bankovní úvěrová emise

- ▶ emise bankovek
- ▶ znaky
  - zákonné platidlo
  - převoditelnost tradicí
  - bezúročnost
- ▶ zlaté krytí bankovek

b) Moderní bankovně úvěrová emise

- ▶ emise žirálních peněz – poskytování úvěrů komerčním bankám
- ▶ emise je kryta aktivy
- ▶ multiplikační efekt

E) Nástroje měnové politiky

- 1) Stanovení úrokových sazeb
- 2) Operace na volném trhu
- 3) Povinné minimální rezervy
- 4) Mimořádné facility
- 5) Automatické facility

1) Stanovení úrokových sazeb

- ▶ diskontní sazba – 0,25 %
- ▶ 2T repo sazba – 0,75 %
- ▶ lombardní sazba – 1,75 %

2) Operace na volném trhu

- ▶ hlavní měnový nástroj
- ▶ doplňkový měnový nástroj
- ▶ nástroje jemného ladění

3) Povinné minimální rezervy

- ▶ 2 %
- ▶ zvýšení
- ▶ snížení

4) Mimořádné facility

▶ 2008

- dodávací repo operace se splatností dva týdny a tři měsíce

▶ 2011

- dodávací repo operace se splatností dva týdny

5) Automatické facility

- ▶ poskytování nebo ukládání likvidity přes noc (overnight, O/N)
- ▶ depozitní facility
- ▶ marginální zápůjční facility

4. Devizová politika

- ▶ cílevědomé ovlivňování ekonomických procesů působením na tvorbu, rozdělování a užití devizového fondu
- ▶ devizy x valuty
- ▶ cíl
- ▶ nástroje devizové politiky

Nástroje devizové politiky

- I. Změna úrokových sazeb
- II. Operace na devizových trzích
- III. Devalvace/revalvace
(apreciace/depreciace)
- IV. Konvertibilita
- V. Devizová omezení

III. Devalvace / revalvace

▶ kurz měny

- přímo $1 \text{ Kč} = 0,04 \text{ EUR}$
- nepřímý $1 \text{ EUR} = 25 \text{ Kč}$

▶ devalvace

- $1 \text{ EUR} = 40 \text{ Kč}$

▶ revalvace

- $1 \text{ EUR} = 15 \text{ Kč}$

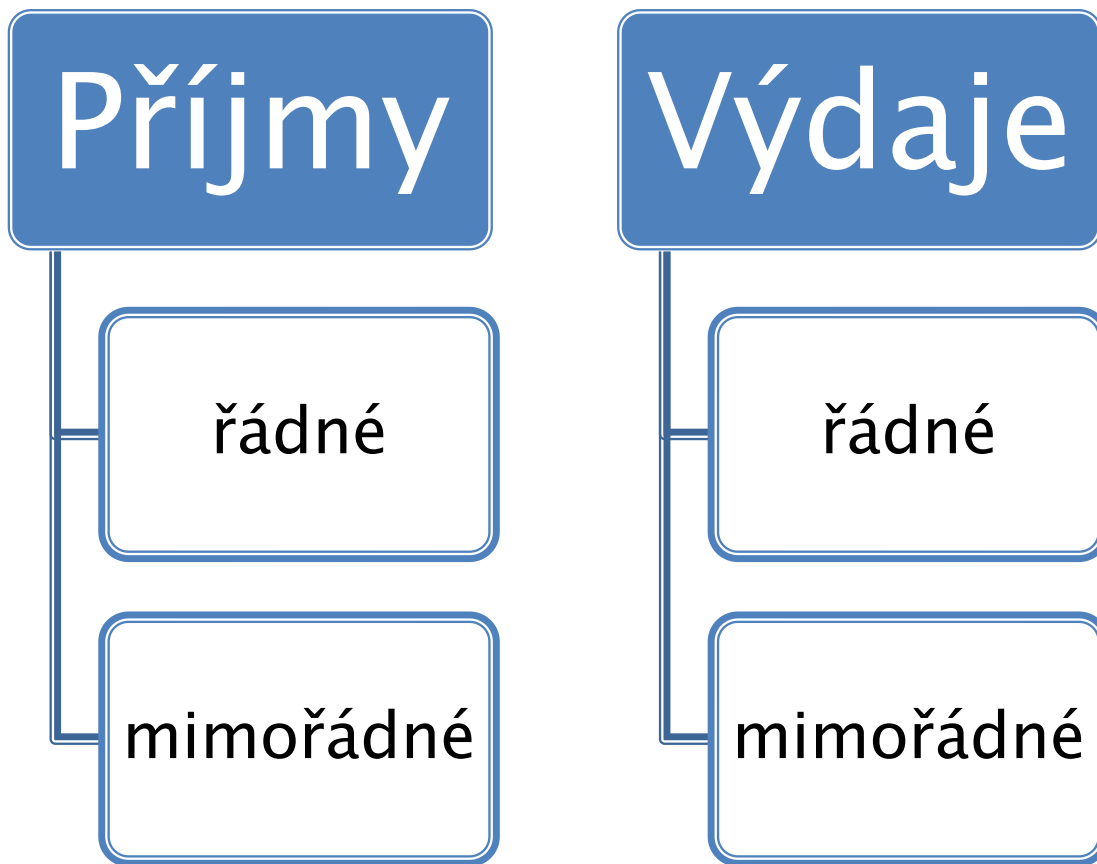
IV. Konvertibilita

- ▶ směnitelnost měny
- ▶ podle okruhu transakcí
  - běžné platy
  - kapitálové převody
  - plná
- ▶ podle osob
  - vnitřní
  - vnější
  - vnitřní i vnější

5. Rozpočtová politika

- ▶ cílevědomé ovlivňování ekonomických procesů tvorbou, rozdělováním a užitím rozpočtových fondů
- ▶ veřejné rozpočty
  - státní rozpočet
  - místní rozpočty
  - rozpočty státních fondů
  - rozpočet České národní banky
  - rozpočty příspěvkových organizací
  - další

Příjmy a výdaje veřejných rozpočtů

6. Daňová politika

- ▶ cílevědomé ovlivňování ekonomických procesů tvorbou příjmové stránky veřejných rozpočtů
- ▶ daně, poplatky a jiná obdobná peněžitá plnění
  - daně
  - poplatky
  - cla
  - pojistné
  - odvody
  - další

Děkuji za pozornost !